

Barri de Baix o de la Font de Gordi

Vacarisses

Ubicació

Comarca: Vallès Occidental
Lloc/Adreça: Al nucli urbà de Vacarisses

Coordenades:

Latitud: 41.60863
Longitud: 1.91581
UTM Est (X): 409661
UTM Nord (Y): 4606892

Classificació

Número de fitxa 08291 - 36
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Conjunt arquitectònic
Estil / època: Modern Contemporani
Segle XVII-XX
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: Propietaris diversos

Fitxes associades:

[Cal Domènech](#)

Autoria de la fitxa Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa: dt., 20/04/2010 - 02:00

Descripció

Barri o raval sorgit al llarg del camí que travessava el poble (actual carrer Alfons Sala) i situat a un nivell lleugerament inferior al petit promontori on està assentada l'església. Aquest carrer, de traçat sinuós que s'adapta al perfil del relleu, és l'eix vertebrador del barri i es completa amb altres carrers de menor entitat: el de cal Còdol i la Plaça i el carrer Sant Ignasi. Actualment la carretera de la Bauma (BV-1212) travessa el barri. Són poques les cases que han conservat les característiques originàries, ja que la majoria han estat substancialment reformades o s'han construït de nou. Segons s'observa en fotografies antigues, la tipologia originària consistia en habitatges unifamiliars força senzills, amb planta baixa i dos pisos. Els portals eren adovellats o amb llandes, i destacaven per la important presència de balcons, amb senzilles baranes de ferro forjat. Les cases actuals en alguns casos mantenen els volums originaris i, parcialment, les façanes amb els balcons característics, sobretot al carrer Alfons Sala. Alguns dels edificis que més conserven la tipologia tradicional són els següents. Al carrer Alfons Sala, les núm. 12, 14 (cal Ballester), 16 (cal Rossinyol), 22 (cal Vidrier), 24 (cal Guitarró), 26 (cal Moliner) i 35. A la plaça de Sant Ignasi, la número 6 (cal Domènech). Al carrer de Sant Ignasi, les número 2, 4 (ca l'Esteve), 12, 3 i 24. A la carretera de la Bauma, la número 60. A l'extrem nord-est es conserva la finca de cal Domènec, que era una de les principals pagesies i ha quedat com un petit enclavament rústic.

Observacions:

Inscripció en una llinda de ca l'Esteva (carrer de Sant Ignasi, núm. 4): "1759"

Història

Aquest fou un dels primers ravals, originat al sector sud-oest del camí que travessava el poble i continuava cap a Castellbell i Manresa. Per això també es coneixia com a carrer Manresa, i amb aquest nom ja apareix documentat l'any 1634, i el 1664 s'esmenta el carrer de la Font d'En Guàrdia. Segons un llevador de censos de l'any 1780 el raval de la font d'en Gordi ja tenia 28 cases. Malgrat que la tipologia de les construccions, molt senzilla, pot enganyar, la majoria de les cases correspondrien a aquest moment, tal com suggereix la inscripció d'alguna llinda conservada. Com els altres barris perifèrics de Vacarisses, era essencialment agrícola, i tenia algunes pagesies que van quedar integrats al nucli urbà, com el mas Guàrdia o cal Domènec. El topònim de Gordi és derivat d'una família d'occitans, de cognom Guàrdia, que al segle XVII esdevingueren propietaris del mas Còdol, posteriorment mas Guàrdia. Al segle XVIII diversos topònims sorgits del cognom Guàrdia comencen a derivar en la forma Gordi, com ara la "Font d'en Gordi". Aquesta font, que proporcionava aigua als veïns d'aquest barri, ja està documentada l'any 1733. En algunes fotografies antigues encara apareix, però fa uns anys va ser eliminada. La que actualment porta aquest nom es construï una mica més amunt.

Bibliografia

FARRÉS, Josep M. Vacarisses. Balcó de Montserrat, núm. 271

FARRÉS, Josep M. (1996). Fonts de Vacarisses. Ajuntament de Vacarisses, p. 147-148

FARRÉS, Josep M. (1999). Retrats de Vacarisses. Ajuntament de Vacarisses, p. 80, 99, 110, 127

FLOTATS, Antoni (1979). Vacarisses, assaig històric d'un poble, p. 50-51, 108

VALLS i PUEYO, Joan (1994). "La formació del nucli urbà de Vacarisses (I i II)". Balcó de Montserrat, núm. 311 i 312.

VALLS i PUEYO, Joan (2002). "El cognom Guàrdia-Gordi". Balcó de Montserrat, núm. 402 (febrer)

